

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА НААН УКРАЇНИ

**МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 31 березня 2025 р.

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 березня 2025 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 136 с.

У матеріалах конференції наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Тищенко В.М. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Юрченко С.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Четверик О.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Рожко І.І. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор філософії.

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол №8 від 10 квітня 2025 року.

Четверик О.О., Баган А.В. ВИРОЩУВАННЯ МАЛОПОШИРЕНИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	78
Красовський В.В., Черняк Т.В., Гапон Ю.В., Шкура Т.В. ПОЛІПШЕННЯ КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ <i>ASIMINA TRILOBA</i> (L.) DUNAL В УМОВАХ ХОРОЛЬСЬКОГО БОТАНІЧНОГО САДУ	80
Філоненко С.В., Лисак В.М. ПІДБІР ОПТИМАЛЬНОГО ГІБРИДУ – ЗАПОРУКА МАКСИМАЛЬНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	84
Бараболя О.В. РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ БІОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	87
Барат Ю.М., Баган А.В. ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	90
Шевченко В.О., Поспєлова Г.Д., Коваленко Н.П. ХВОРОБИ М'ЯТИ ТА ЇХ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ	92
Четверик О.О., Маслівець О.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ АМАРАНТУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	94
Баган А.В., Євлаш В.В. ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	97
Четверик О.О., Микитенко А.О. ВИРОЩУВАННЯ ВІГНИ В УКРАЇНІ	99
Баган А.В., Словцова В.Д. ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО (<i>Capsicum annuum</i> L.)	101
Юрченко С.О., Кузьменко О.О. ВПЛИВ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ІНОКУЛЯЦІЇ НАСІННЯ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ АРАХІСУ (<i>ARACHIS HYPOGAEA</i> L.)	103
Шокало Н.С., Реутенко В.Є. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІКОРИЗИ ЗА ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	105
Четверик О.О., Мусієнко Н.О. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ РИЖІЮ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	108
Шакалій С.М., Маслівець О.В. ВПЛИВ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОНЯШНИКА	111
Юрченко С.О., Тутка Т.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ ЦИБУЛІ НА ПЕРО	113

ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО

**Барат Ю.М., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.,
доцент**

**Баган А.В., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.,
доцент**

Полтавський державний аграрний університет МОН України

Льон олійний – цінна сільськогосподарська культура, яку широко використовують в світовій промисловості. З нього отримують технічну олію та дешевий білок для тваринництва [4].

У насінні льону міститься до 48% олії, яка використовується у вигляді технічної сировини для ряду галузей промисловості, зокрема: миловарної, лакофарбової, шкіряно-взуттєвої та ін. [3].

Останнім часом у всьому світі зріс інтерес до використання лляної олії у фармацевтичній промисловості завдяки її лікувальним властивостям зумовленими високим вмістом ліноленої кислоти. Після віджиму насіння льону залишається макуха або шрот, що є цінним концентрованим кормом для тваринництва [1].

Тому, завдяки широкому використанню насіння льону попит на нього зростає. Під цю культуру останніми роками виділяється все більше посівних площ. Для збільшення валових зборів технологія його вирощування потребує вдосконалення. Для кожної ґрунтово-кліматичної зони необхідно підбирати сорти які адаптовані для певних умов вирощування. Розкрити потенціал сорту можливо за встановлення оптимальної густоти стояння рослин [2].

Нами протягом 2022-2024 рр. в Миргородському районі Полтавської області були проведені дослідження з вивчення впливу норми висіву насіння сортів льону олійного на продуктивність рослин. Було висіяно два сорти льону олійного Патрицій і Водограй з нормою висіву 4, 5, 6 і 7 млн. насінин/га.

Згідно з нашими дослідженнями найбільшу кількість коробочок на одній рослині було сформовано в 2022 р. від 7,0 до 13,5 шт., найменшу у 2024 р. – від 4,2 до 9,6 шт. Сортів властивості також вплинули на величину даного показника. Найбільше коробочок було відмічено в сорту Патрицій від 5,9 до 11,4 шт. в середньому за роки досліджень. Збільшення норми висіву від 4,0 до 7,0 млн. насінин на один гектар призводило до зменшення кількості насінин на одній рослині.

Погодні умови років досліджень також вплинули на формування кількості насіння на одній рослині. В 2022 р. було відмічено найбільша їх кількість – від 46,9 до 94,3 шт. , найменша у 2024 р. – від 28,1 до 67,2 шт. Серед сортів за даною ознакою також виділився сорт Патрицій. Кількість насіння на одній рослині зменшувалася за збільшення норми висіву до 7 млн. насінин/га.

Найбільша маса насіння льону олійного спостерігалась в більш сприятливому 2022 р. та становила 0,43 г в середньому по досліді. В 2023 р. була 0,33 г і найменша у 2024 р. – 0,29 г. Сорт Патрицій мав більшу масу насіння з рослини порівняно з сортом Водограй. Норма висіву насіння мала вплив на масу насіння з однієї рослини. За норми висіву 4 шт. насінин/га мали найбільшу його масу – 0,48 г (в середньому по сортах). Збільшення норми висіву зменшувало даний показник. За 7 млн. насінин/га – найменшу (0,23 г).

За роками досліджень більша врожайність була в 2022 р. та становила 2,09 т/га, в 2023 р. вона дещо меншою – 1,51 т/га та найменшою в 2024 р. – 1,28 т/га.

Сортові властивості мали вплив на врожайність льону олійного. Більшу врожайність мав сорт Патрицій в 2022 р., в якого середня врожайність була – 2,17 т/га. Сорт Водограй мав урожайність на 0,16 т/га меншу ($НІР_{05} = 0,15$ т/га).

Встановлення норми висіву на рівні 5 млн. насінин/га сприяло формуванню оптимальної густоти стояння рослин, за якої було отримано найбільшу врожайність.

Отже, відповідно проведеним дослідженням більш продуктивним виявився сорт льону олійного Патрицій. Встановлення більшої норми висіву зменшувало формування показників продуктивності рослин льону олійного. Налаштування сівалки на норму висіву 5 млн. насінин/га забезпечило формування оптимальної густоти стояння рослин, за якої було одержано найбільшу врожайність.

Список літературних джерел

1. Барат Ю.М., Барат М.Ю. Особливості технології вирощування льону олійного. *Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена 90-річчю з дня народження професора Г.П. Жемели : Матеріали міжнародної наук.-практ. інтернет конференції 30 вересня 2023 року*. Полтава, 2023. С. 27–29.

2. Барат Ю.М., Баган А.В., Шакалій С.М., Барат М.Ю. Формування продуктивності сортів льону олійного залежно від норми висіву. *Таврійський науковий вісник*. 2024. Вип. 140. С. 32–38.

3. Нікіщенко В.Л., Малярчук М.П., Заєць С.О. Льон олійний. Технологія вирощування : наук.-метод. реком. Херсон : ВАТ «Херсонська міська друкарня», 2009. 12 с.

4. Яковенко У.М. Олійні культури України. Київ : Урожай, 2005. 316 с.